

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра фінансів і кредиту

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
"Фінансова діяльність суб'єктів господарювання"
вибіркова

Освітньо-професійна програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань:	07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська
Розробники:	Марусyak Н. Л., доцент кафедри фінансів і кредиту, к.е.н., доцент
Профайл викладача:	http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/marusyak-nataliya-leonidivna
Контактний тел.:	+380502905864
E-mail:	n.marusyak@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle:	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1399
Консультації:	он-лайн консультації - згідно з графіком очні консультації – за попередньою домовленістю

1. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» належить до вибіркових освітніх компонент освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Після завершення засвоєння змісту дисципліни здобувачі повинні розуміти механізм формування власного капіталу підприємства та основи забезпечення його самофінансування; оперувати знаннями в частині дивідендної політики підприємства, особливостей реорганізації та проведення загальної оцінки вартості суб'єкта господарювання; встановлювати пріоритетність інвестиційної політики та доцільність залучення позикового капіталу; орієнтуватися в організації загального фінансового планування, бюджетування та фінансового контролінгу на підприємстві.

2. Мета навчальної дисципліни - поглибити базові знання з теорії і практики фінансової діяльності суб'єктів господарювання, розробки та впровадження методів фінансування, фінансового планування та бюджетування, фінансового контролінгу, що формують економічну стратегію підприємств різних форм власності та організаційно-правових форм.

3. Пререквізити. Навчальні дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти до початку роботи над курсом «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання», - це «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Податкова система», «Фінансовий аналіз».

4. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності в галузі фінансів, банківської справи та страхування або в процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні та фахові компетентності:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань і постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання:

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

- ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
- ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань і змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.
- ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	IV	VII	4	120	2	30	30	-	-	60	-	Екзамен
Заочна	IV	VII	4	120	2	8	8	-	-	104	-	Екзамен

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Змістовий модуль 1. Теоретичні методичні основи фінансування суб'єктів господарювання													
Тема 1. Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання Мета: розуміти суть капіталу підприємства, зміст та завдання фінансової діяльності суб'єктів господарювання, знати принципи організації їх фінансової діяльності та методи фінансування	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9	
Тема 2. Особливості фінансування суб'єктів господарювання різних форм організації бізнесу Мета: давати характеристику організаційно-правовим формам підприємницької діяльності; розуміти особливості фінансової діяльності суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм	10	2	2			6	10	-	-			10	

Тема 3. Формування власного капіталу суб'єктів господарювання Мета: давати характеристику складу та функціям власного капіталу; розуміти особливості формування статутного капіталу різноманітних суб'єктів господарювання та необхідність створення резервів; знати методи збільшення та зменшення статутного капіталу; вміти розраховувати величину власного капіталу та його складових	10	4	4			2	10	1	1			8
Тема 4. Внутрішні джерела фінансування суб'єктів господарювання Мета: розуміти суть самофінансування та характеристику його видів; знати механізм формування власних фінансових ресурсів суб'єкта господарювання та показники інтенсивності використання власного капіталу; вміти використовувати набуті знання при розв'язку практичних завдань	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 5. Дивідендна політика підприємства Мета: розуміти зміст, значення та принципи дивідендної політики; знати порядок та методи нарахування дивідендів, прийоми дивідендної політики та вміти здійснити оцінку дивідендної політики та її результатів	10	4	4			2	10	1	1			8
Тема 6. Фінансування суб'єктів господарювання за рахунок позикового капіталу Мета: розуміти суть та необхідність позикового капіталу; знати форми та види кредитів, що надаються підприємствам, механізм залучення фінансових ресурсів шляхом випуску облігацій	10	2	2			6	10	-	1			9

та вміти здійснити оцінку доцільності та ефективності залучення позикових ресурсів												
Разом за змістовим модулем 1	60	16	16			28	60	4	4			52
Змістовий модуль 2. Напрямки фінансової діяльності суб'єктів господарювання												
Тема 7. Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємств Мета: розуміти зміст та мотиви реорганізації підприємств; знати особливості укрупнення, розукрупнення та перетворення підприємств; вміти застосовувати отримані знання в практичній діяльності	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 8. Фінансові інвестиції суб'єктів господарювання Мета: розуміти суть фінансових інвестицій підприємств, знати особливості довгострокових та поточних фінансових інвестицій; вміти розраховувати вартість фінансових інвестицій	10	2	2	-	-	6	10	-	1	-	-	9
Тема 9. Оцінка вартості підприємства Мета: розуміти необхідність та принципи оцінки вартості підприємства; знати інституційне забезпечення та методи оцінки вартості підприємства; вміти здійснювати оцінку вартості підприємства	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 10. Фінансовий контролінг на підприємстві Мета: розуміти суть та функції контролінгу; знати види та методи контролінгу; вміти використовувати отримані знання у практичних ситуаціях	10	4	4	-	-	2	10	1	1	-	-	8
Тема 11. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання Мета: розуміти значення бюджетування для діяльності підприємства;	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8

знати методичні основи бюджетування та вміти скласти бюджети на підприємстві												
Тема 12. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання у сфері зовнішньоекономічних відносин Мета: розуміти суть та принципи, валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності підприємств; знати принципи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і порядок митного оформлення вантажів та розрахунків	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	60	14	14	-	-	32	60	4	4	-	-	52
Разом годин	120	30	30	-	-	60	120	8	8	-	-	104

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи*

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема: Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання 1. Критерії прийняття фінансових рішень суб'єктів господарювання. 2. Характеристика класичної теорії фінансування. 3. Теорема іррелевантності. 4. Теорія оптимізації портфеля інвестицій. 5. Модель оцінки дохідності капітальних активів. 6. Неоінституційна теорія фінансування. 7. Концепція максимізації вартості капіталу власників.	6	9
2	Тема: Особливості фінансування суб'єктів господарювання різних форм організації бізнесу 1. Фінансова діяльність господарських товариств. 2. Критерії прийняття рішення про вибір правової форми організації суб'єкта господарювання. 3. Фінансова діяльність суб'єктів малого підприємництва 4. Фінансова діяльність акціонерних товариств. 5. Особливості фінансової діяльності товариств з обмеженою відповідальністю та товариств з додатковою відповідальністю. 6. Фінансова діяльність спільних підприємств. 7. Особливості фінансової діяльності комунальних підприємств.	6	10
3	Тема: Формування власного капіталу суб'єктів господарювання 1. Поняття та порядок переоцінки активів підприємства, її вплив на власний капітал. 2. Збільшення статутного капіталу за рахунок внесків власників та учасників. 3. Перерозподіл у капітал частини власного капіталу. 4. Зменшення статутного капіталу шляхом деномінації. 5. Механізм зменшення номінальної вартості акцій.	2	8
4	Тема: Внутрішні джерела фінансування суб'єктів господарювання 1. Формування прибутку та акумуляція амортизаційних відрахувань. 2. Індикатори самофінансування інвестиційної й операційної діяльності	6	8

	підприємства. 3. Класифікація внутрішніх джерел фінансування. 4. Характеристика методів нарахування амортизації. 5. Чистий грошовий потік як індикатор фінансування підприємства за рахунок внутрішніх джерел.		
5	Тема: Дивідендна політика суб'єктів господарювання 1. Порядок нарахування та виплати дивідендів. 2. Специфічні прийоми дивідендної політики. 3. Методи нарахування та виплати дивідендів. 4. Показники, які характеризують дивідендну політику. 5. Концепція щодо «іррелевантності (нейтральності) дивідендної політики». 6. Концепція про пріоритетність дивідендів. 7. Концепція мінімізації податкових платежів.	2	8
6	Тема: Фінансування суб'єктів господарювання за рахунок позикового капіталу 1. Суть і функції кредиту, необхідність залучення коштів. 2. Банківське кредитування підприємств. 3. Комерційні кредити, порядок залучення та управління. 4. Облігаційні запозичення як інструмент діяльності суб'єктів підприємництва. 5. Фінансовий лізинг як складова довгостроково фінансування суб'єкта господарювання. 6. Практична робота із залучення банківських кредитів. 7. Розрахунок показників ефективності залучення позикових ресурсів. 8. Оцінка кредитоспроможності підприємства.	6	9
7	Тема: Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємств 1. Форми реорганізації підприємств. 2. Форми укрупнення підприємств. 3. Шляхи розукрупнення підприємств. 4. Порядок перетворення підприємств. 5. Зарубіжний досвід проведення реорганізації підприємств. 6. Фінансова санація кризових підприємств.	6	9
8	Тема: Фінансові інвестиції суб'єктів господарювання 1. Оцінка доцільності вкладень в інвестиції з фіксованою ставкою дохідності. 2. Оцінка фінансових інвестицій за справедливою вартістю. 3. Оцінка фінансових інвестицій за методом участі в капіталі. 4. Основні форми фінансових інвестицій. 5. Класифікація фондових інструментів за їх інвестиційними якостями. 6. Суть і основні етапи розробки політики управління фінансовими інвестиціями. 7. Оцінка ефективності інвестування в окремі фінансові інструменти. 8. Моделі оцінки вартості облігацій. 9. Моделі оцінки вартості акцій. 10. Оцінка вартості фінансових інвестицій за методом ефективної ставки процента. 11. Порівняльна характеристика довгострокових і короткострокових фінансових інвестицій.	6	9
9	Тема: Оцінка вартості підприємства 1. Різновиди вартості майна та майнових прав та фактори, що на неї впливають. 2. Критерії вибору методів оцінки вартості підприємства. 3. Доходний підхід в оцінці вартості підприємства. 4. Ринковий підхід в оцінці вартості підприємства. 5. Майновий підхід в оцінці вартості підприємства.	6	8
10	Тема: Фінансовий контролінг на підприємстві 1. Методи оперативного фінансового контролінгу. 2. Методи стратегічного фінансового контролінгу.	2	8

	3. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві. 4. Контролінг інвестиційної діяльності. 5. Аналіз точки беззбитковості. 6. Бенчмакрінг. 7. Вартісний аналіз. 8. Портфельний аналіз. 9. ABC-аналіз. 10. Аналіз сильних та слабких місць на підприємстві. 11. Бюджетування як інструмент оперативного контролінгу.		
11	Тема: Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання 1. Система бюджетування та її значення в управлінні фінансами підприємства. 2. Особливості здійснення бюджетування суб'єктів малого підприємництва. 3. Технологія складання бюджетування на підприємстві. 4. Планування прибутків і збитків. 5. Прогноз руху грошових коштів. 6. Бюджетний контроль і аналіз відхилень.	6	8
12	Тема: Фінансова діяльність суб'єктів господарювання у сфері зовнішньоекономічної діяльності 1. Валютно-фінансові та платіжні умови зовнішньоекономічних контрактів. 2. Фінансування зовнішньоекономічної діяльності. 3. Правила щодо здійснення розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. 4. Типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів. 5. Форфейтинг. 6. Митна вартість товару і розрахунок митних платежів. 7. Оподаткування зовнішньоекономічних операцій. 8. Оподаткування доходів від операцій із розрахунками в іноземній валюті. 9. Визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання.	6	10

*Самостійна робота студентів з дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій.

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, дискусія, бесіда, пояснення, консультація тощо);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (презентації, ілюстрації тощо);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, законодавчо-нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебіари тощо);
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація і захист результатів виконаних завдань і досліджень;

- аналітичні звіти, тези доповідей, статті;
- розв'язування практичних ситуацій;
- тестування;
- підсумковий контроль – екзамен.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді тощо).

Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять - обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. За відсутності здобувача на практичному занятті він втрачає можливість отримати бали як результат його оцінювання по конкретній темі. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку, екзамену).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Максимальна оцінка знань здобувача під час навчальних занять за кожну тему наведена в таблиці.

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (екзамен)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T12– теми змістових модулів.

Максимальна кількість балів складає: за перший модуль – 30 балів, за другий модуль –30 балів (разом – 60 балів).

З навчальної дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» проводиться екзамен в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком освітнього процесу. У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, здобувач обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Екзаменаційний білет містить 4 завдання: два теоретичних питання з дисципліни, тестові завдання, практичне завдання.

У 40 балів, що можливо отримати екзамені, входить: 2 теоретичних питання - по 11 балів, 4 тести - по 1,5 бали (сумарно 6), практичне завдання (12 балів).

11 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання. Аналогічно виставляються бали по другому питанню. 12 балів ставиться за повний розв'язок практичного завдання. Якщо розв'язок є неповним зберігається відсоткове відношення бального оцінювання відповідно до його повноти.

Після підготовки студентами конспекту відповіді, розв'язання тестів та практичного завдання відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього студентів можуть бути задані додаткові питання.

Також екзамен може бути проведений у письмовій формі.

7. Рекомендована література - основна

1. Зятковський І. В. Фінанси суб'єктів господарювання в умовах інституційних перетворень: монографія. Тернопіль: Економічна думка, 2006. 388 с.
2. Квасницька Р. С. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: Навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2013. 631 с.
3. Кравчук О. М. Лещук І. П. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2019. 504 с.
4. Марусяк Н.Л. Фінанси підприємства: навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 132с.
5. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: методичні вказівки / Укл. Н.Л. Марусяк, Н.А. Бак Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2020. 55 с.
6. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник / Укл. Н.Л. Марусяк: Чернівецький нац. ун-т, 2022. 180 с.
7. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : навчальний посібник / В.Я. Олійник, Н.І. Шевченко, В.В. Даценко, І.В. Дем'яненко. Дніпропетровськ: ДДФА, 2012. 282 с
8. Омелянович Л.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Підручник. Київ: Знання, 2011. 278 с.
9. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 424 с.
10. Фінансова діяльність підприємств: навч. посіб. / В. І. Аранчій, В. Д. Чумак, О. Ю. Смоленська, Л. В. Черненко. К.: Професіонал, 2004. 240 с.
11. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. за заг. ред. О. О. Терещенка. К.: КНЕУ, 2006. 312 с.

8. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Державна податкова служба України - <https://tax.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
4. Міністерство економіки України – <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>

6. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України - www.nssmc.gov.ua
7. Національний банк України – [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)
8. Фонд державного майна України – <http://www.spfu.gov.ua/>

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

1. Всесвітня торговельна організація (WTO) — <http://www.wto.org/>
2. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD) <http://www.oecd.org/>
3. Європейський банк реконструкції і розвитку — <http://www.ebrd.com/>
4. Європейський інвестиційний банк — <http://www.eib.org/>
5. Міжнародний валютний фонд — <http://www.imf.org/>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. База українського законодавства в Інтернет – www.lawukraine.com
2. Інститут глобальних стратегій – www.igls.com.ua
3. Інформаційний сервер про Україну – www.uazone.net
4. Консорціум економічних досліджень – www.eurasia.org/eerc/kyiv/EERC
5. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова – www.ucerps.org

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек в Україні:

1. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
2. Електронна бібліотека Львівської комерційної академії – www.dev.lac.lviv.ua/lib
3. Дніпропетровська обласна наукова бібліотека – www.lib.dp.ua
4. Львівська електронна бібліотека ім. В. Стефаника – www.lsl.lviv.ua
5. Наукова бібліотека Донецького національного університету – <http://library.dongu.donetsk.ua/>
6. Наукова бібліотека ім. Максимовича – www.lib-gw.univ.kiev.ua
7. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
8. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
9. Національна парламентська бібліотека – www.alpha.rada.kiev.ua
10. Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького – www.ognb.odessa.ua